

בני צור במסיבת יום-הולדת במיסעדת "מקדונלד" בארצות-הברית
לא היתה להם שכונה. הם הסתכלו בטלוויזיה שבע שעות ביום!

זו הרי בריחה מהתמודדות. אנחנו צריכים להתאקלם. גם בארצות-הברית היו לנו שני תיים קשות, ולא היו לי טענות לאף אחד. אני אישית לא מאמין שאחזור אייפסם לאמריקה. נכון אני לא מאושר, אבל זה עדיין רחוק מאוד מאריות המינודות וחורה. איך התאקלמנו הילדים בישי"ר?

פחה. אחרי שלושה חודשים התחילו לדבר עברית שוטפת. היום קורה להם מצב הפוך. הם מתביישים לדבר אנגלית. הם לא יושבים מול הטלוויזיה. יש להם חיי-חברה תוססים, הם מאושרים ממש. מבליים בשכונה, מבליים עם חברים, הם גילו את ישראל, הילדים שלי לא רוצים לחזור לאמריקה. אם תשאלו אותם, הם יגידו לך שהם מתגעגעים רק לטלוויזיה. היו להם קשיים אויביקטיביים בלימודים. הם קיבלו עזרה ואני שמחלק השנה הזו הם יתגברו על כל הבעיות.

נשאר פה. אני בטוח שהיה לי הרבה יותר קל מאשר עכשיו.
באיזו בעיות נתקלת?
מבחינה כלכלית-עסקית. הענף והשוק שבו התמחתי בארץ השתנו לגמרי, ונאלצתי להתחיל כמו טירון מאלוף. חזרתי לי היות בן 20 מבחינת הנסיון. אני צריך לי התמודד עם בעיות קליטה בענף מסויים, ואין משמעות לכך שיש לי ניסיון של 16 שנים בענף זה. מבחינה חברתית, החברים השנים התפזרו בארץ ובעולם, ואין לי פה חברים. מור שברצות-הברית, מדינה זרה, היו לי הרבה יותר חברים מאשר בארץ עכשיו.
ניסית ליצור קשרים חברתיים?
ניסית להשתלב מחדש?
עקב על הלחצים והבעיות. אני לא מנסה מייחידעמה ליצור קשרים חברתיים. אין לי ראש לזה.
יש בארץ גוף הרוואג לחודי רים? מישהו שתקשר אתכם?
אני לא חושב שמפני שירתי, המדינה צריכה לפרוש לי שטיח אדום ולהגיד לי תודה רבה שחזרתי. אבל בכל זאת, יש

מה לדעתך צריך לעשות כדי להקל על הישראלים החוזרים?
הייתי אומר שצריך להקים גוף, שהיה הכתובת לחוזרים תן מבחינה כלכלית. תן מבחינה חברתית, תן מבחינה פסיכולוגית. יש המון בעיות, ואני מכיר המון ישראלים שחזרו ואין להם לאן לפנות עם הבעיות שלהם. צריך גוף שאפשר יהיה לדבר איתו. הכל פה השתנה — מסיכנסה, מע"מ, צריך גוף שידריך אותנו איך להשתלב מחדש בחיים. הרי אנחנו לא מכירים את ההתליכים החדשים. כשיצאתי לחו"ל, לא היה מע"מ, או בשבילי לנהל כיום עסק בישראל זה דבר חדש.
הייתי רוצה שיהיה גוף שידריך אותי, שאוכל לדבר איתו על מה שמעיק עלי, שספק לי שירות פסיכולוגי, שאוכל להיגיד לו: לוחץ לי פה ופה. את לא מתארת לעצמך איזה בעיות פסיכולוגיות יש לישי-ראלי החוזר אחרי כליכך הרבה שנים ארצה?

איך קיבלו אותך בארץ כשישאלו חוזר? מה היו התגובות שנתקלת בהם?
היו תגובות מעורבות. חלק אמר, כל ה"כבוד", חלק די גדול הסתכל בי במבט ש-אומר: נו טוב, הוא בטח נכשל באמריקה או הוא חזר. הם ראו את עצם החזרה ארצה כמפלט, לא כתורה הביתה.
מצאת את עצמך מתגנז?
בתחילה כעסתי. לא הבנתי את התגובה. זה פגע בי. הרגשתי את עצמי, במקום ש-חוזרים-בתשובה עומדים, צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד. אני הרגשתי חוזר בתשובה, פיתאום אני רואה שמסתכלים עלי כמו על כישלון, כמו על טיפס שעוב את סירהבשר.

מה הכי מתסכל אותך?
מתסכל אותי שאני, בגילי, מתחיל מ-אלוף. מסתכל אותי שאין לי חברים, מתסי כל אותי שיש המון דברים שהייתי רוצה שיתקנו, אבל מכיוון שאני לא מהמפגרי גים אני לא עושה כלום, וזה רק מציק לי.
מה מציק לך?
חוסרי-יעילות, גסות-ירות. הרבה אנשים פה אינם מעריכים את מה שיש להם, כמה טוב להם פה. הם לא מעריכים את זה שהם חיים במדינה שלהם. הם מקבלים את זה כמו בן מאליו. לי יש הפרספקטיבה מבחוץ. אני יכול להעריך מה זה להיות ישראלי בישראל. מציק לי שיכולנו להיות המדינה הכי טובה בעולם, אבל משום-מה הפכנו לספסרים. הכי מציק לי, שאני משתלב במערכת, כי גם אני ספסר, וכמו כולם גם אני משחק בבורסה.

בעיקבותיך באו הורייך ואחיך הי צעיר.
אחרי שהייתי שם בערך שנה, אבי בא לבקר אותי והחליט לחסל את מה שהיה לו פה ולהצטרף אלי. הוא שלח קודם את אחי ואחריכך הגיע עם אמי. היתה לו כנא חנות של אתא. הוא חיסל אותה וכ הצטרפה אלינו כל המשפחה.
כזומר, הבעיה של רוב הי ישראלים — הריחוק מהמשפחה הקרובה, לא היוותה גורם אצורך. לא לגמרי לא. להיפך, הוריי היו ליד, לילדים היו סבא וסבתא, וזה מאוד חשוב. איך הסתדרו הורייך במודרת החדשה?
היתה להם שנה קשה. עכשיו הם מסודרים יפה מאוד. הם הגיעו עם קצת כסף, בתחילה אבי עבד בעבודה לא מיקצועית ביחד עם פועלים מכסיקאים. אחריכך הוא פתח סנדוויצ'ריה הולך לו יפה מאוד. היום הוא מסודר מבחינה כלכלית.
ומבחינה חברתית?

הם שייכים למאפיה הפולנית. כל החבריה שלהם הם יוצאי-פולין שירדו מהארץ, והשפה הרשמית שלהם היא יידיש. אבל כשהם הולכים ברחוב הם משתדלים לדבר בלחש.
הורייך חוזרים אנגלית?
היום הם כבר לא יודעים עברית, לא יודעים אנגלית, ולא יודעים יידיש מרוב שעטנו של שפות.
והם מרוצים בארצות-הברית?
הם מרוצים כלכלית וחברתית. אבל אבא שלי אומר שהוא לא רואה את עצמו מסיים את חייו באמריקה, ונראה לי שהיום הוא רוצה לחזור.
למה הוא לא חוזר?
כי יש לו שם בן שהתחתן עם ישראלית לשעבר ונולד להם ילד. אחי הוא בן 25 כשנסע מכאן היה תלמיד תיכון. אם יחזור כעת, ייאלץ לשרת שלוש שנים בצבא. הוא לא יכול לעמוד בזה כשהוא אבא לתינוק ויש לו מישהו לפרנס. אבא מתאר לעצמי שהוא יחזק עדי שיהיה בוגר יותר, ואז יצטרך לשרת תקופה קצרה ואחרי כך לעשות מילואים.

מתי החלטת לחזור לישראל?
ברגע שהתחלתי להגיד, "היי" במקום "אהלן" ובהלתי. הגעתי למצב כזה, ש-אמרתי לעצמי: אם לא עכשיו — לעולם לא. והמחשבה הוו הפחידה אותי מאוד. הייתי צריך לחזור בגיל הילדים, ירון לא רצה לחזור, אבל כעת הוא קטן מכדי שאשאל אותו. בגיל 15 או 16 תהיה לו ידעה משלו, והוא לא היה רוצה לחזור. הוא לא ידע מילה עברית. לא היתה לו מנטליות ישראלית. בגיל 9 היה לו עדיין צ'אנס להתאקלם וזה לא היה מאוחר מדי. חזרתי ששהחורים לא חושבים על מה שהם עושים לילדיהם. הם חושבים על הנוחיות והג'אקווי. יחד עם זאת, גידר לשמוע שיש ישראלי המודה שבא לכל החיים. לכולם יש הסיפור של "שנתיים ואני חוזר", וכך הם דוחים את החזרה מיום ליום, והילדים גדלים, ואחריכך הם לא רוצים לחזור.
מה עבר עיך מרגע שבו החלטת לחזור ועד לרגע שבו הגעת לישראל?
זה לקח שנתיים. אמרתי לך שאשתי לא רצתה לחזור. היא פחדה משינוי. היה לה נוח — בית גדול, שישה חדרים, ג'קווי, מכונת אמריקאית, פרנסה טובה. היה לה כל טוב, כולל חברים נהדרים. אמרתי לה שאני נוסע איתה או בלעדית, ומכיוון שאני איש-מכירות טוב, שיכנעתי אותה. סיפרתי לה כמה מאושרים נהיה פה, וכמה טוב יהיה לילדים, אבל ברצינות, השיקול הערי קרי היה שאם לא עכשיו אז לא אחזור יותר, וזו היתה הסיבה שחזרתי. אפשר לא יכולתי לסבול את המחשבה שאשאר שם כל החיים.
איך הגיבו החברים?
הרוב הגדול עודד אותנו. היו שאמרו הלואי שהיינו במקומכם. אבל היו גם כאלה שאמרו שהשתגענו, שקשה בארץ, שהמחירים גבוהים, ושהו משהו בלתי-נסבל. אלה היו בעיקר החברים הניו-יורקיים שלנו. אלה שנמצאים שם הרבה שנים והם יותר מבוגרים מאתנו. הם אמרו לנו שאנחנו מסורפים שעוד נצטער על הצעד הזה.
בשעתם ארצה מה עבר עליכם בימים הראשונים?
אנחנו נמצאים בארץ שנה והיתה לנו קליטה קשה ועדיין יש לנו קליטה קשה. אני למעשה מרגיש אחרי שמונה שנים שלא הייתי פה לגמרי ירוק כפי ש-עם קים והן מבחינה חברתית. עברתי ואני עדיין עובר קשיים רציניים. לפעמים אני חושב מה היה קורה אם לא הייתי נוסע הייתי

מים. האיש הזה מוכן לעשות הכל כדי לחזור.
למה הוא לא חוזר?
כי הוא מפחד שמש הכנסה יושיב אותו. הוא היה רוצה להגיע להסדר ולגמור את העניין, אבל מסיבה-הכנסה לא מוכנים לדבר איתו כל זמן שהוא שם. הוא פוחד שברגע שתדרוך כף רגלו בארץ, יושיבו אותו בבית-סוהר. יש קבוצה שלמה של אנשים

הרוב היחיד המדאיג את הישראלים זה מה קורה בארץ. כשהגעו את תחזית הספורט בסלוויזיה הישראלית בלוס-אנג'לס, היו מתקשרים מאת לאולכו ומביעים דיעה על מכבי נתניה

כאלה, וחבל שאין גוף מוסמך שמטפל רק בבעיות מסוג זה.
ואם הבעייה שלהם תיפתר? הם חוזרים לארץ.
הם מצטנים לשלם את החוב שהם חבים למס ההכנסה?
בגבולות ההגיון. כמו שאני מבין, מסי ההכנסה דורש מהם סכומים שהם אף פעם לא הרזיחו. מדובר במיליוני דולרים. ה"בעיה היא שאין עם מי לדבר. אני רואה בבניה שלהם טרגדיה נוראה. הם כליכך שורשיים ופטריוטים.
עד כדי כך פטריוטים שרימו את מסי-הכנסה וברחו מהארץ?
כמה זמן צריך לסחוב להם את החטא הזה?
לכל הפא יש עונש. מדוע שלא יחזרו, ייענשו, ויתחילו מחדש?
עד כדי כך הם לא פטריוטים. אם יתנו להם שנתיים בבית-סוהר, אני חושב שהם ישכחו מהפטריוטיות שלהם. אבל ברציר

ירון צור בלוס-אנג'לס, הילדים מתביישים לדבר עברית...

נות, עדיף למדינת ישראל להחזיר אותם. הם יכניסו הון זר למדינה. הם יעשו פת עסקים. מדובר בקבוצה רצינית של מצלרי חנים, ואני מניח שאם ימצא הסדר, הם יחזירו את חובם למדינה.

לא רק אתה ומישפחתך ה"מצומצמת ירדתם לארצות-הברית.